

Лукіяничук А.М.

(м .Біла Церква Україна)

ЦІННІСНА ОСНОВА МОТИВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗП(ПТ)О

Удосконалення системи неперервної професійної освіти є одним із найважливіших завдань сучасного суспільства. Дослідження, що проводяться з метою створення такої системи, і відповідні концептуальні розробки створюють необхідні передумови для визначення її якісної специфіки як основного елемента в цілісній сукупності освітніх структур професійної освіти. Разом з тим реалізація теоретичних ідей безперервної освіти, реальна практика підготовки професійних кадрів в нашій країні і за кордоном актуалізує наростаючий коло проблем, з вирішенням яких суспільство пов'язує перспективи свого розвитку.

Перша половина ХХ ст. в усьому світі пройшла під лозунгом гострої критики системи освіти взагалі та вищої зокрема як такої, що не відповідає рівню вимог виробництва, науки та культури. Традиційні системи освіти загострювали суперечності між орієнтацією на систему знань, умінь і навичок як основу підготовки людини до життя та її особистісним розвитком. Так у професійній діяльності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в умовах оновлення освіти в Україні неможливо не враховувати зміни, які відбуваються у ціннісно-мотиваційній сфері особистості сучасного педагога.

Специфіка дослідження ціннісно-мотиваційної сфери особистості полягає у тому, що не дивлячись на підвищення інтересу до мотивації поведінки і діяльності серед психологів (О.Г. Асмолов, В.Г. Асеев, К.О. Абульханова-Славська, Є.П. Ільїн, В.Г. Леонт'єв, А.К. Маркова, В.Д. Шадриков, та інші.) на сьогодні залишаються актуальним питання

психологічної природи цього феномену та потребує більш глибокого та детального теоретико-методологічного аналізу. У ситуації трансформаційних процесів у суспільстві та оновлення парадигми освіти виникають нові фактори, умови і засоби, що суттєво впливають на формування мотиваційної сфери особистості педагога у процесі підготовки конкурентоздатного фахівці. Потребнісно-мотиваційна сфера особистості була і залишається об'єктом уваги дослідників у різних галузях знань, ще від давньогрецької філософії до сьогодення (Арістотель, М.О. Бердяєв, Р Декарт, І. Кант, М. Монтень, Платон), емпіричної психології (К. Бюлер, К. Левін, Е. Торндайк, Е. Шпрангер, З. Фройд), вітчизняної психології (І.А. Зязюн, С.С. Занюк, Л.М. Карамушка, С.Д. Максименко, Н.Г. Ничкало, В.А. Семиченко, В.М. Сич, Т.В. Панчук, О.І. Бондарчук, Н.Ю. Худякова, К.О. Кальницька та інші) зарубіжної психології (А. Маслоу, Г. Оллпорт, К. Роджерс).

Особливості ціннісно-сміслової, мотиваційної сфери педагога вивчаються в численних дослідженнях (К. Замфір, С.І. Маслаков, Л.Г. Матяш, О.С. Руденко і ін.). Серед цінностей-цілей педагогічних працівників визначаються можливість творчої діяльності, інтелектуальний, духовний розвиток, ставлення до професії як до цінності, освіченість, відповідальність. Таким чином ціннісно-мотиваційний компонент визначається як детермінанта професійного зростання педагога, його самовдосконалення та самореалізації.

О.М. Леонт'єв писав: "... поняття діяльності необхідно пов'язано з поняттям мотиву. Діяльності без мотиву не буває; "Невмотивована діяльність" - це діяльність, не позбавлена мотиву, а діяльність з суб'єктивно прихованим мотивом "[3, с. 102]. З цього твердження випливає, що процес самореалізації особистості неможливий без мотивів, які спонукають до її здійснення.

Дослідження мотиваційно-ціннісної сфери особистості педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти відбувалося у межах дослідження сутності, та уточнення структурних компонентів психолого-педагогічної компетентності, яке здійснювалося протягом 2018 року під час проведення курсів підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти ДВНЗ УМО. Респондентами були майстри виробничого навчання – 164 особи, та викладачі професійно-теоретичної підготовки – 206 осіб. Одним з структурних елементів психолого-педагогічної компетентності є мотиваційний компонент, який за результати дослідження характеризується наступними показниками: ставлення до професії як цінності; розуміння і переживання її значущості як для суспільства, так і для власного розвитку; інтерес до викладання дисципліни і питань освіти в цілому; захопленість наукою і прагнення до самовдосконалення.

Таким чином у результаті досліджень можна зазначити що в процесі професійного розвитку особистості проблема ціннісно-мотиваційної сфери є актуальною в контексті сучасної акмеології. Ціннісні орієнтації як змістовний компонент психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти є регулюючою функцією самовдосконалення. На нашу думку саме цінності структурують як системно утворювальне ядро в професійній діяльності так і внутрішньому світі особистості. В процесі професійного розвитку структура та зміст ціннісно-мотиваційної сфери перевіряються, доповнюються, набувають дедалі особистісного значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Занюк С. С. Психологія мотивації : Навч. посібник / С. С. Занюк. – К. : Либідь, 2002. – 304 с.
2. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.

3. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. /
А.Н. Леонтьев — М.: Политиздат, 1977. — 304 с